

ပျတတခိၣ်နၢ်တဂၤဖဲလၢခိၣ်ရီၤန့ၢ်တၢ်ဆါအယၢ်(COVID-19)ဟဲကဲထီၣ်သးအဆၢကတီၢ်

ဒ်န့ၢ်ပျတတခိၣ်နၢ်တဂၤအသိးတၢ်ဆိမိၣ်ဆိမးလၢအဖိလၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်တၢ်လၢကမၤစၢၤန့ၢ်ဒ်သိးန့ၣ်ဟ့ၣ်ဒ်တၢ်လၢကမၤစၢၤန့ၢ်ဒ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအမ့ၢ်အတီၢ်ဒီးဒီးသအန့ၣ်ပျတတခိၣ်သိးကပျဖျးဝဲဒ်ဒီးတၢ်ဆုးတၢ်ဆါဒီးကအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.နကကဲထီၣ်န့ၣ်တၢ်တထ့ၣ်လၢပျက့ၢ်ထီၣ်အိၣ်ဒီးဟံၣ်ဟံၣ်ဘါအိၣ်အဂီၢ်အယိဝံသးစူလူပိၣ်ထွဲတၢ်န့ၣ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကဲဒ်ကဲတဲာ်ဘၣ်သးတၢ်ဒီးသအသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဖဲလၢန့ၢ်တၢ်ဆါပျတတခိၣ်အပူၤအဆၢကတီၢ်တက့ၢ်.

● **ကွၢ်တၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်:**

- တၢ်ညၣ်ကၢ်လီၤကီၢ်,တၢ်ကူး,တၢ်ကသါတဘျဲကသါ,တၢ်ခိၣ်ဆါ,တၢ်ဘျးတၢ်တီၤသး,ဒီးထုၣ်ပျါဆါသ့ၣ်တဖၣ်.တပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်ဘၣ်ဖးအသးဒီးန့ၣ်အိၣ်လီၤဆိဒ်န့ၣ်လၢဟံၣ်ဝၣ်ဒ်အတီၢ်ပူၤတက့ၢ်.န့ၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီတၢ်တမံၤဒီးဆဲးကျိးဆူၣ်ချ့ ပျဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤတသ့ဖဲအသ့န့ၣ်တက့ၢ်.
- သ့စီန့ၣ်လၢချါသိးထံတံာ်တၢ်အစဲးကးၣ်ဝဲတၢ်ဖၣ်ဝဲအတီၢ်ပူၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးထီၣ်ဘီတက့ၢ်.(ကွၢ်တၢ်ဂီၤလၢအဖိလၢတက့ၢ်)
- မၤက့ၣ်န့ၣ်တီၤဒီးကးဘၢန့ၣ်စ့ဒီးန့ၣ်ကိၣ်ပူၤဖဲလၢန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ကဆဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်အဆၢကတီၢ်တက့ၢ်.
- တဘၣ်ဖိၣ်လီၤန့ၣ်မဲာ်သ့ၣ်တဂ့ၢ်.

- အိၣ်စီၤစုၤန့ၣ်ဒီးပျလၢအတအိၣ်ဟံၣ်တဖျါယိးဒီးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဟးဆဲးပျကညီအိၣ်အါအလီၤတက့ၢ်.န့ၣ်အိၣ်စီၤစုၤၤၤပဲထၢၣ်သန့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဒ်တၢ်လၢကမၤစၢၤလီၤသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်ဒီးဝဲကစီၤလီၤ.တဘၣ်ထံၣ်လီၤအိၣ်သိးလီၤသးဒီးဖုဒီးဂီၢ်တဂ့ၢ်.
- မ့ၢ်သ့ၣ်န့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤဝဲစီ(WhatsApp,SMS,ဒီးတၢ်ကစီၣ်အပျာ်ဘျးဖဲအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်).ဖဲန့ၣ်ဟ့ၣ်ဒ်တၢ်လၢကမၤစၢၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကတီၢ်န့ၣ်တဘၣ်ထိးဘျးန့ၣ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်တဂ့ၢ်.သ့ကဆီၣ်ကဒါက့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢန့ၣ်ဖိၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်လၢချါသိးထံတသ့ဖဲအသ့န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်အရူမ့ၢ်ဒ်လၢန့ၣ်ဘၣ်လဲၤဆူတၢ်ချ့တပူၤပူၤန့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကံညၣ်လၢန့ၣ်ကးဘၢန့ၣ်စ့ဒီးကိၣ်ပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတဘၣ်သးပူၤနီၣ်လၢန့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်စီၤစုၤၤၤပဲထၢၣ်ဒီးပျက့ၢ်ပျကသ့ၣ်တဖၣ်တဂ့ၢ်.

တၢ်ဒီးသအဆိဟံၣ်စၢၤသးလၢပျတတခိၣ်အဂီၢ်တဖၣ်—ဒ်သိးဒီးနကကတဲာ်ကတီၢ်ဆိဟံၣ်စၢၤန့ၣ်ပျတတခိၣ်လၢခိၣ်ရီၤန့ၢ်တၢ်ဆါအယၢ်(COVID-19)အဂီၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဆၢကတီၢ်ဘၣ်လံၤဝဲဒ်လၢနကဘၣ်ဟူးကကဲဒီးတဲာ်န့ၣ်ပျတတခိၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဒ်ဝဲတပူၤယိထဲအပူၤဟံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်တဖျါယိထဲအပူၤဟံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ—ဟံၣ်တဖျါယိထဲအပူၤဟံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အရူဒ်ဝဲဒ်လၢန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ပျလၢအအိၣ်ဟံၣ်တဖျါယိဒီးန့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢသ့တဘၣ်အိၣ်ဘျးဒီးပျတဂၤလၢလၢအတအိၣ်ဟံၣ်တဖျါယိဒီးန့ၣ်တဂ့ၢ်.မ့ၢ်ဒ်လဲာ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢန့ၣ်လီၤ.နကဘၣ်အိၣ်စီၤစုၤဒီးအဝဲသ့ၣ်အစ့ကတၢ်ၤၤၤပဲထၢၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အရူမ့ၢ်ဒ်ဘၣ်တမံၤလၢနကဘၣ်မၤတံၤအိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပူၤသ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်တဂၤတဂၤလၢအအိၣ်ဟံၣ်တဖျါယိဒီးန့ၣ်မၤဝဲန့ၣ် တက့ၢ်.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပျဝဲန့ၣ်ကြးသ့ဝဲတၢ်ကံညၣ်လၢကကးဘၢန့ၣ်စ့ဒီးအကိၣ်ပူၤဒီးကဘၣ်အိၣ်စီၤစုၤကိးအသးဒီးပျကအစ့ကတၢ်ၤၤၤပဲထၢၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်သ့ၣ်န့ၣ်အဝဲကဘၣ်သ့ကဆီၣ်ကတီၢ်အစ့ထီၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ.ဝံသးစူလူသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢအရူဒ်ဝဲအံၤတက့ၢ်.ဘၣ်မန့ၣ်အယိလဲၣ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲအံၤတမ့ၢ်ထဲလၢအမၤပူၤဖျးန့ၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိဘၣ်,မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢအမၤပတုာ်တၢ်ဆါအယၢ်ဒ်သိးသ့တဘၣ်ကဘၣ်ကံအိၣ်ထီၣ်လၢဆူပျတတခိၣ်လၢအဂီၢ်ဆဲးဘါစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢတဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီးသအပျါဂံၢ်ဆဲးဘါစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်—အခိၣ်ရီၤန့ၢ်တၢ်ဆါအယၢ်ဝဲအံၤလီၤပျါဝဲဒ်မးလၢပျတတခိၣ်လၢအသးပျါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အရူဒ်ဝဲဒ်စ့ၢ်ကိးနကဘၣ်ပလီၢ်န့ၣ်သးလီၤဆိဒ်တၢ်ဒီးပျသးပျါ,ပျါမိၢ်အ,ဒီးပျလၢအဆိက့တၢ်လံတဖၣ်ဖဲလၢန့ၣ်အိၣ်ဘျးဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.တဘၣ်အိၣ်သကိးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,သ့သကိးလီၤခိ,ထံခူး,ဒီးတၢ်သ့တၢ်စ့အဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်တခါယိတဂ့ၢ်.နကဘၣ်အိၣ်စီၤစုၤကိးန့ၣ်သးဒီးပျါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်လီၤဟံၣ်ခိၣ်ပျါတီၢ်ခိၣ်ရီၣ်ဖဲတၢ်တဖၣ်—ဟံၣ်လီၤဟံၣ်ခိၣ်ပျါဟံၣ်တဖျါဘၣ်တဖျါအခါစးဒ်သိးဒီးကမၤလီၤတံာ်ဝဲအပူၤဟံၣ်ဖိန့ၣ်လူပိၣ်မၤထွဲစ့ၢ်ကိးဝဲတၢ်န့ၣ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်

ခါန့ၣ်လီၤ.ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်ဘၢလံာ်ကဘျးလၢအဘၣ်ထွဲဝဲဒ်ဒီးခိၣ်ရီၤန့ၢ်တၢ်ဆါအယၢ်(COVID 19)အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအမ့ၢ်တၢ်တီၢ်ဒီးတၢ်ဒီးသအဆိဟံၣ်စၢၤသးအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်တဂၤတကဘျးန့ၣ်တက့ၢ်.မၤလီၤတံာ်က့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဟံၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဟံၣ်န့ၣ်သးမ့ၢ်မ့ၢ်ဒီးမၤစၢၤပျါဂၤဖဲလၢန့ၣ်မၤသ့အလီၤန့ၣ်တက့ၢ်.ဂဲလီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ဂဲလီၤဘၣ်သးတၢ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၢ်တၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.ပဝဲ iACTစံးဘျးန့ၣ်လၢန့ၣ်ဂ့ၢ်ကျဲစးဒ်သိးဒီးနကမၤပူၤဖျးန့ၣ်ပျတတခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လၢအရူဒ်ဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ.မနကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ပျါဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖဲသးသီတက့ၢ်.

